

ע"פ 41954/04/22 - פלוני נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"פ 41954-04-22 דודקה נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: 135207/2018

בפני כבוד השופטת מרשק מרום, אב"ד
כבוד השופט העמית צלקובניק
כבוד השופט דרויאן-גמליאל
מערער פלוני ע"י ב"כ עו"ד יעקב שקלאר
נגד מדינת ישראל באמצעות פמ"מ ע"י ב"כ עו"ד שירה
משיבים לייטרסדורף

פסק דין השופט צלקובניק:

ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום בפתח תקוה (כב' השופטת א' דניאלי) בת"פ 53427-08-19 שבגדרו הורשע המערער ביום 3.6.2020, על פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, לאחר תיקון כתב האישום, בעבירות של איומים לפי סעיף 192 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן - **חוק העונשין**), תקיפת בת זוג הגורמת חבלה של ממש לפי סעיף 382 (ג) לחוק העונשין, ותקיפת בת זוג לפי סעיף 382 (ב) לחוק העונשין.

על פי עובדות האישום הראשון, ביום 23.03.18, לאחר ארוחה בבית חברים בה שתו לשכרה, היכה המערער את המתלוננת, בת זוגו באותם ימים, לאחר שיצאו מהבית, בכך שמשך בשערותיה, דחף אותה, וכיבה סיגריה על צווארה. לאחר מכן, כשניסתה לצאת מרכבם ונפלה, סטר לה המערער בפניה ועוברי אורח סייעו לה. בהמשך כשהגיעו לדירתם, הטיח המערער את ראשה של המתלוננת בדלת הכניסה.

כתוצאה ממעשי המערער, נגרמו למתלוננת המטומה במרפק וכוויה בצווארה.

למחרת בבוקר, הודיעה המתלוננת למערער בשיחת טלפון כי תעדכן את אמו על שהתרחש, ובתגובה איים עליה המערער "**כי מה שקרה אתמול הוא כלום לעומת מה שיקרה היום, ושירצח אותה**".

על פי עובדות האישום השני, מספר ימים קודם לכן, ביום 16.3.2018, נסעו המתלוננת והמערער ברכב עם כלבתם שהקיא בהרכב. המערער החל לצעוק על המתלוננת וזו ניקתה את הרכב. לאחר מכן, הקיאה הכלבה פעם נוספת

ברכב, ואז משך המערער בשערות ראשה של המתלוננת ודחף את ראשה לתוך קיא הכלב תוך שהוא צועק לעברה -
"תנקי את זה בת זונה".

בגזר הדין שניתן ביום 15.3.22 הוטלו על המערער 13 חודשי מאסר בפועל, 6 חודשי מאסר מותנים לשלוש שנים, ופיצויים למתלוננת בסך של 5000 ₪ (בפריסה ל- 5 תשלומים).

המערער באמצעות בא כוחו דהיום, עו"ד י' שקלאר, טוען כי יש לאפשר לו לחזור בו מהודאתו בבית משפט קמא, נוכח כך שהכחיש את ביצוע העבירות בפני שירות המבחן, ולחלופין כי יש להקל בעונשו, באופן שיוטל עליו מאסר צופה פני עתיד או לכל היותר, מאסר בדרך של עבודות שירות.

לצורך בחינת טענות המערער, יש לעמוד על השתלשלות הדיונים שהתקיימו בבית משפט קמא.

ההליך בבית משפט קמא

המערער, נתין מולדבי, דובר רוסית, הנמצא בישראל באשרת שהיה זמנית, היה מיוצג בבית משפט קמא על ידי עו"ד א' שכטמן, סניגורית ציבורית, דוברת השפה הרוסית. ההליכים התקיימו תוך הסתייעות במתורגמן לשפה הרוסית.

בדיון ביום 3.6.20 בו נמסרה הודאת המערער, נרשם כך:

"ב"כ המאשימה:

הגענו להסדר לפיו הנאשם יודה בכתב אישום מתוקן, יורשע ובטרם הטיעונים לעונש יופנה לקבלת תסקיר מטעם שירות המבחן. אין הסכמה לעונש. אנו נשוב ונשוחח לאחר קבלת התסקיר.

ב"כ הנאשם:

זה ההסדר. הנאשם מכיר עובדות כתב האישום מתוקן ומודה באמור בו.

הובהר לנאשם שבית המשפט לא צד להסדר ולא כפוף לו.

הנאשם:

הבנתי את ההסבר. אני מודה בעובדות כתב האישום המתוקן ומודע לכך שבית המשפט אינו כפוף לו".

נוכח האמור הופנה המערער לשירות המבחן, ונקבע המשך דיון ליום **14.10.2020**, תוך שהמערער הועמד על "חובת התייצבות". בדיון ביום **2.12.2020** נמסר על ידי עו"ד שכטמן, כי המערער עזב את ישראל, ולאחר שהוברר כי יצא

מגבולות הארץ עוד ביום **29.9.2020**, הורה בית משפט קמא על התליית ההליכים והוצאת צו מעצר נגד המערער.

לאחר למעלה משנה, ביום **5.12.2021** ביקשה המאשימה לחדש את ההליכים נוכח חזרתו של המערער לישראל בחודש נובמבר 2021.

בין לבין הוגש לתיק בית המשפט תסקיר בעניינו של המערער על יסוד פגישה שנערכה עימו בשירות המבחן, קודם עזיבתו את ישראל. בתסקיר מיום **12.10.2020** צוין כי המערער שוהה בישראל כחמש שנים, כתייר בעל רישיון עבודה זמני, שתוקפו פג ביום 15.9.2020. המערער מקיים כיום קשר זוגי, תקין לדבריו, עם בת זוג חדשה, אם לבת בגירה, המתגוררת בישראל. המערער הביע חשש כי ההליך המשפטי יביא לאי חידוש אישור השהיה בישראל.

באשר למתלוננת מסר כי היה בקשר תקין איתה במשך שנתיים הכולל מגורים משותפים - קשר תקין **"ללא מקרי אלימות"** - ובעקבות הגשת התלונה הקשר הופסק באופן הדדי, נוכח הבנה **"כי הקשר אינו מטיב עם שניהם"**, וכי הם נמצאים כיום בקשר טלפוני.

עוד צוין בתסקיר כי המערער **"התקשה לקבל אחריות על מעשיו והכחיש המעשים המיוחסים לו בכתב האישום המתוקן, של הפעלת אלימות מכל סוג כלפי המתלוננת ומסר כי הודה במעשים על רקע רצונו לקדם ההליך המשפטי ולהביא לסיומו על מנת למנוע גירושו מישראל. באשר לאירוע הראשון מסר כי במועד ביצוע העבירות היה מצוי בגילופין, וכך גם המתלוננת. במהלך ביקור אצל חברים, חשפה המתלוננת מידע אודות קשר זוגי מעברו... חש פגיעה בכבודו והביע כעס כלפיה אשר בא לידי ביטוי בוויכוח מילולי עמה, אולם לא הפעיל כנגדה אלימות מילולית או פיזית"**. עוד הכחיש את האירועים באישום השני.

המערער התקשה להסביר פשר התלונה שהוגשה על ידי המתלוננת, ושלל דפוסי שתיה ובעייתיות בתחום האלימות.

בתסקיר צוין כי המערער הועמד בפני הפער בין ההודאה בעבירות לבין דבריו בפני שירות המבחן אולם **"התקשה לפרט ולהעמיק ושב ושלל כל בעייתיות בהתנהלותו"**.

עוד עולה מהתסקיר, כי שירות המבחן יצר קשר עם המתלוננת, שתיארה קשר זוגי **"אשר התדרדר לכדי אלימות מצד (המערער) כלפיה, זמן קצר לאחר... המעבר למגורים משותפים... מסרה כי נהג לשתות כמויות משמעותיות של אלכוהול אשר השפיעו על התנהגותו, בין היתר שימוש באלימות פיזית, מילולית ורגשית... מסרה כי מאז סיום הקשר עמו ממשיך ליצור עימה קשר טלפוני לעיתים... לצד זאת מסרה כי אינה חוששת ממנו בעיתוי הנוכחי כיוון שאינם מתגוררים יחד, וכיוון שמתגוררת עם בתה דבר שמסייע לתחושת הבטחון שלה"**.

שירות המבחן התרשם כי המערער **"התקשה להעמיק אודות עצמו, קשריו ובחירותיו, התקשה להתייחס לעבירות המיוחסות לו, שלל ביצוען וטען כי הודה על מנת לקדם ההליך המשפטי הנוכחי וקבלת אישור שהייה קבוע בישראל..."**; המערער, כך ניתן להתרשם, **"ממוקד בצרכיו ברצונו להישאר בישראל וברצונו לסיים ההליך המשפטי, אינו מכיר בבעייתיות התנהגותו האלימה והתוקפנית או בבעייתיות בדפוסי השימוש באלכוהול. להערכתנו, בבסיס העבירות עומדים קשייו בוויסות דחפיו, בעיקר במצבים בהם חש השפלה, כעס ותסכול"**.

שירות המבחן לא ראה מקום להמשך מעורבותו נוכח קשייו של המערער בקבלת אחריות על מעשיו והכשתם, והיעדר מוטיבציה לבחון בעייתיות במצבו. עוד צוין כי **"ענישה מוחשית וקונקרטית תהווה עבורו גורם מרתיע מהישנות מעשים דומים"**.

בדיון שהתקיים בבית משפט קמא ביום **2.3.2022** הודיעה ב"כ המערער, כי **"לאחר שהנאשם הודה, נאלץ לעזוב את הארץ כי לא היה לו כאן מעמד ולא רצה להישאר כמי שלא נמצא כדן. חזר לישראל וכעת נמצא בהליכי קבלת אזרחות. נשוי לאזרחית ישראלית שלא המתלוננת. מבקשת טרם הטיעונים לעונש על מנת שהתמונה המלאה תהיה פרוסה בפני בית המשפט, לשלוח את הנאשם לקבלת תסקיר נוסף וחוות דעת ממונה. שוחחתי עם הנאשם ואימתתי אותו (כך במקור - י.צ) עם הכתוב בתסקיר, הוא אמר שהוא מבין היום. חלפו 4 שנים, נמצא בזוגיות חדשה. אנו היום נמצאים במצב אחר. ב- 2018 הוא היה אזרחי ארעי ולא היה אינטרס מובהק לשלוח אותו לשירות מבחן, היום הסטאטוס שלו השתנה ואני סבורה שהאינטרס הציבורי יכול וייתן מענה לצרכים טיפוליים. הנאשם לא היה בארץ כשנה"**. (ההדגשה הוספה).

בית משפט קמא קבע כי אין מקום להפנות את המערער לקבלת תסקיר נוסף **"בשים לב לחלוף הזמן ממועד ההודאה, לתסקיר השלילי, וכן למשך הזמן הממושך הנדרש לשם קבלת תסקיר..."**. בעקבות ההחלטה ביקשה הסנגורית לדחות את הדיון - **"אני רוצה להיות מוכנה לטיעונים לעונש. יש כאן סכנה כי הנאשם יכנס לכלא"**.

בדיון שהתקיים ביום **15.3.2022**, בו נשמעו הטיעונים לעונש וניתן גזר הדין, עתרה המאשימה לקביעת מתחם עונש שבין 20 ל- 36 חודשי מאסר בפועל, בשים לב לחומרת המעשים. בנוסף הציגה המאשימה תמונות של הפציעות שנגרמו למתלוננת בצווארה ובמרפקה, כמפורט באישום הראשון.

ב"כ של המערער התנגדה להגשת התצלומים, נוכח עיתוי ההגשה בשלב הטיעונים לעונש, ולנוכח חלוף השנים מאז מועד העבירה, ונטען כי בתמונות מופיעות **"חבלות נוספות שלא ניתן לדעת שאלה החבלות שנגרמו מהאירוע"**.

בטיעונים לעונש ציינה עו"ד שכטמן כי **"אירועים אלה מכוערים... מדובר בכתב אישום שמגלם אירוע מכוער, החבלות שנגרמו בסופו של דבר הן יותר בפן הרגשי ופחות בפן הפיזי. מבחינה פיזית מדובר במה שמגולם בסעיף 6. לא מדובר חלילה בשברים, בחבלות, בפציעה כזו שמצריכה טיפול רפואי. אין אישור רפואי בתיק, והיא לא פנתה לטיפול רפואי..."**. עוד נטען כי נוכח התוצאות הלא חמורות של המעשים יש להפנות את המערער לממונה על עבודות השירות.

קודם למתן גזר הדין מסר המערער דבריו לאחר שהוזהר, בהאי לישנא:

"אז בעת האירוע לפני 4 שנים אני פעלתי לא נכון. אני מודע לטעויות שלי. אני עם אישה חדשה ומתנהג כפי שראוי להתנהג במשפחה ללא מריבות. כמובן שאני מצטער על מה שקרה ולוקח אחריות על כל המעשים. אני הפקתי לקח".

יש להוסיף כי בת זוגו החדשה של המערער מסרה עדות בה צוין תפקודו התקין של המערער ויחסיהם הטובים; לדברי העדה לא ראתה אצל המערער מועדות לשתיית אלכוהול.

גזר הדין בבית משפט קמא

בית משפט קמא עמד בגזר הדין על מרכיבי החומרה בהתנהגות המערער. צוין כי **"כל אחד מהמעשים... הוא מעשה אלים, כוחני, משפיל, ומבזה... כל אחד מהאישומים בפני עצמו מצדיק בהתחשב בעיקרון ההלימה, עונש מאסר של ממש"**; נקבע כי תמונות הפגיעות שנגרמו למתלוננת, הוצגו לצורך המחשה, ו**"הן מתעדות בדיוק את החבלות המתוארות בכתב האישום"**. עוד צוין בית המשפט כי עיקר החומרה אינו מתבטא **"בנזקים הפיזיים שנגרמו אלא במימד ההשפלה והביזוי ובנזק הנפשי אשר לבטח נשאר בנפשה של מי שראשה נתחב לתוך קיאו של כלב והיא מצווה לנקותו כאילו הייתה חיה בעצמה ולא בת זוג"**.

לאחר סקירת פסיקה והתייחסות לחומרה שבה יש לראות מעשי אלימות כנגד בנות זוג, נקבע כי מתחם העונש הכולל ההולם את המעשים **"מתחיל בשנת מאסר ומסתיים ב-30 חודשי מאסר"**.

בסקירת הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות צוין בית משפט קמא כי התסקיר שהוצג היה שלילי, והמערער **"התקשה לקבל אחריות על מעשיו והכחיש את המעשים המיוחסים לו ואף טען בהקשר זה כי הודה בהם על רקע רצונו לסיים את ההליך המשפטי. כן שלל הנאשם בעייתיות בדפוסי השימוש באלכוהול ובדפוסי האלימות בכלל"**. עוד צוין כי **"שירות המבחן התרשם כי הנאשם אינו מכיר בבעייתיות שבהתנהגותו הן בכל הנוגע לעבירות האלימות והן בכל הנוגע לדפוסי השימוש באלכוהול ובשים לב לקושי בוויסות דחפיו ובשיתוף הפעולה עם שירות המבחן, סבר כי יש מקום להשית ענישה קונקרטית על הנאשם"**.

בית משפט עמד על טענת המערער כי **"עזב את תחומי המדינה נוכח רצונו לקבל אשרת שהייה כדין כי הוא לוקח אחריות על מעשיו, והתבקש משום כך להפנותו לחוות דעת הממונה"**. נקבע כי המערער גרם **"לבזבז זמן שיפוטי יקר והפגין היעדר מורא כאשר עזב את הארץ למשך שנה בעוד ההליך המשפטי מתנהל בעניינו... גם הפנייתו לקבלת תסקיר, הביאה לבזבז זמן ומשאבים של ביהמ"ש ושל שירות המבחן כאשר למעשה הנאשם אינו לוקח אחריות על מעשיו ואינו מבקש לעבור הליך טיפולי..."**. בית המשפט צוין כי אינו מתעלם מעדות בת זוגו דהיום של המערער, אולם בהתאם לעקרון ההלימה וחומרת המעשים, יש להטיל עונש משמעותי. עוד צוין - **"עסקינן במי שאמנם נעדר עבר פלילי ולקח אחריות על מעשיו ואולם כאמור לא השתלב בהליך טיפולי ועזב את המדינה במסגרת ההליך עצמו ובנסיבות אלו אני סבורה כי יש למקם את עונשו קרוב לרף התחתון של המתחם אותו קבעתי אם כי לא ברף התחתון ממש"**. בנוסף נמצא מקום להטלת **"פיצוי משמעותי שכן ללא ספק נגרמו למתלוננת נזקים נפשיים נוכח מעשיו..."**. בנסיבות אלה הוטלו על המערער העונשים שפורטו לעיל.

הטענות בערעור

הערעור מופנה כאמור, כנגד ההרשעה, ולחלופין כנגד חומרת העונש.

עו"ד שקלאר טען כי מדברי המערער בתסקיר שירות המבחן, עולה הכחשה בביצוע מעשי אלימות כנגד בת זוגו, ומשכך הודאתו בבית המשפט אינה כנה, ויש להתיר למערער לחזור בו מהודאתו ולהורות על החזרת הדיון לבית משפט קמא. ב"כ המערער חזר והדגיש כי אינו טוען ל"כשל בייצוג", וכי עו"ד שכטמן שייצגה את המערער בבית משפט קמא דוברת את שפתו של המערער והייתה לה תקשורת טובה איתו, ואולם המערער מסר הודאתו **"באופן טכני... משיקולי כדאיות ומתוך רצון לסיים את המשפט בעניינו"**, ומהתסקיר עולה כי הודה על מנת לקדם ההליך המשפטי הנוכחי, וקבלת אישור שהייה קבוע בישראל; בד בבד נטען, כי בדיון שנערך בבית משפט קמא ביום 3.6.2021 המערער **"מעולם לא הודה מפיו אלא מפי בא כוחו"** (סעיף 77 להודעת הערעור), ובדיון בפניו, ביום 4.7.2022, טען עו"ד שקלאר מפורשות כי **"...הוא לא אמר, בית המשפט אמר את הדברים האלה במקומו"**. באשר לדבריו של המערער לפני מתן גזר הדין, הרי שאלה נאמרו **"כנראה מאותם שיקולי כדאיות ותועלת..."**, ומדובר בהודאה **"מהשפה אל החוץ במטרה לסיים את ההליך ולא בגלל שההודיה כנה ומרצון אלא כדי לסבר את האוזן ולהפיס את בית המשפט במילה האחרונה, שבה בדרך כלל הנאשם מבקש סליחה..."** (סעיף 32 להודעת הערעור).

נטען, כי נוכח הכחשת העבירות בתסקיר, שאף הוזכרה בגזר הדין, היה על בית משפט קמא לנהוג על פי הנחיית בית המשפט העליון ברע"פ 6952/10 **עליג'ן בשימוב נ. מדינת ישראל** (13.1.2011) (להלן - עניין **בשימוב**), ולברר עם המערער בפניה ישירה ובקפידה, את אמיתות ההודאה **"המלאכותית והכפויה והמנוגדת לאמת"**, ומשלא עשה כן יש לבטל את פסק הדין שניתן. בעניין זה טען המערער, כי ההחלטה בעניין **בשימוב** לא הוכרעה על יסוד תקשורת חסרה בין המערער לסניגורו, והעובדה כי בעניינו של המערער התקיימה תקשורת נאותה עם עו"ד שכטמן, לא פטרה את בית משפט קמא מבירור מהות ההודאה שנמסרה על ידי המערער, גם לאחר הדברים שמסר לפני מתן גזר הדין, ואף לנוכח עדותה של בת זוגו הנוכחית של המערער כי לא נתקלה אצלו בדפוסי שתיה או אלימות.

באשר למידת העונש נטען על ידי ב"כ המערער כי ניתן להסתפק בהטלת מאסר מותנה או מאסר בדרך של עבודות שירות, ולהפנות את המערער לקבלת תסקיר נוסף נוכח הזמן שחלף ושינוי הנסיבות האישיות ובעיקרן, הזוגיות התקינה שמקיים כיום המערער, ולנוכח עדות בת זוגו. נטען, כי המערער לא התייצב לדיון שנקבע בבית משפט קמא **"שכן נאלץ לעזוב את ישראל בהיותו אדם שומר חוק, על רקע העובדה שהסתיימה אשורת השהייה שלו ולא רצה להפר את חוקי המדינה"**, וכי **"העובדה שחזר המערער לאחר שהסדיר את מעמדו מלמדת על כך שהוא שומר חוק"**. (סעיף 71 להודעת הערעור). בנוסף סבור ב"כ המערער כי היה מוטל על המשיבה לבקש צו עיכוב יציאה מהארץ אם אכן ביקשה למנוע יציאת המערער מישראל.

צוין כי חרף הכיעור במעשים, תוצאות הפגיעה במתלוננת לא היו חמורות, ובית משפט קמא היה צריך להימנע מקבלת תצלומי הפגיעה, ולשים עצמו **"כמומחה רפואי"**. עוד נטען כי בית משפט קמא לא היה צריך להתייחס לדברי המתלוננת בתסקיר, שייתכן והיא מבקשת להעליל דברים על המערער.

לדעת ב"כ המערער היה מקום לקבוע מתחם עונש שבין מאסר למשך מספר חודשים בדרך של עבודות שירות ועד 12 חודשי מאסר, ולמקם את העונש בתחתית המתחם, ואף לסטות מהמתחם בשל שיקולי שיקום, גם אם לא בחסות שירות המבחן. נטען כי בית משפט קמא הסתמך בקביעת העונש על מקרים שנדונו בפסיקה, שנסיבותיהם, תוצאות מעשי האלימות ורקעם של הנאשמים היו חמורים לאין ערוך, והפנה מטעמו, לפסקי דין בהם הוטלו עונשים בעבודות שירות או

תקופת מאסר קצרה יותר.

לצורך קביעת העונש בתוך המתחם נטען כי היה מקום לבחון התנהגותו של המערער לאור יחסיו עם בת זוגו דהיום, שהעידה על התנהגותו הטובה, ובית המשפט לא נתן משקל מספיק לעדותה בגזירת הדין. בנוסף, הציג ב"כ המערער בפנינו את פנייתו של עורכת הדין נ' אל-על המטפלת בהסדרת מעמדו של המערער בישראל, לפיה המערער ובת זוגו, שנישאו בחודש אפריל 2021, מצויים **"בעיצומו של הליך מדורג להסדרת מעמדו של (המערער) במשרד הפנים"**, והמערער הוא בעל מעמד של תושב ארעי. מדובר בהליך מורכב, וקיימת "סבירות גבוהה", כי אם יופסק בשל כניסה למאסר, יתבקש המערער לעזוב את ישראל. עוד צוין כי "מניסיונה האישי" של עורכת הדין, הטלת מאסר בפועל עלולה להביא להפסקת ההליך, או למנוע פתיחתו מחדש.

ב"כ המערער טוען לפיכך, כי האינטרס הציבורי מחייב גישה מקלה, שכן הפסקת ההליך להסדרת מעמדו של המערער, עלולה גם להביא לפרוד בין בני הזוג.

ב"כ המשיבה טענה מנגד, כי לא ניתן להתיר חזרה מהודאה הנעשית "בהבל פה", מתוך "טקטיקה" שנקט המערער, והנסיבות בעניין **בשימוב** אינן מתקיימות. בעניינו של המערער, לא עלתה בשוב שלב של ההליך "זעקת חפות אמיתית", והמערער שהיה מיוצג על ידי עורכת דין דוברת רוסית, הודה בעבירות בדיון ביום 3.6.2020, לא טען כי המתלוננת העלילה נגדו, ואף הוגשו תמונות. בתסקיר שירות המבחן צוינה אי לקיחת אחריות, כפי שעולה מתסקירים רבים, וקיימת תחושה למקרא הפרוטוקול, כי בית המשפט קמא ניסה לברר את הפער בין הנאמר בתסקיר לבין ההודאה. לא עלתה על ידי המערער כל בקשה לתיקון הפרוטוקול ולא נטען כנגד ההודאה, וב"כ המערער בבית משפט קמא אף ביקשה להפנותו לשירות המבחן לקבלת תסקיר משלים.

עוד נטען כי אין מקום להתערב במידת העונש ולהקל עם המערער. המערער השתמש בכוח נגד המתלוננת, תוך ביזויה והשפלתה, וכל אחד מהמעשים מצדיק הטלת מאסר בפועל. נוכח התסקיר השלילי, וחומרת האירועים, המתחם שנקבע, ומיקום העונש במתחם, הינם סבירים.

דין והכרעה

סעיף 153(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, קובע כך:

"הודה הנאשם בעובדה, אם בהודיה שבכתב לפני המשפט ואם במהלך המשפט, רשאי הוא בכל שלב של המשפט לחזור בו מן ההודיה, כולה או מקצתה, אם הרשה זאת בית המשפט מנימוקים מיוחדים שיירשמו".

נציין בקצרה, כי הפסיקה מנתה בגדרי אותם "נימוקים מיוחדים" **"שלוש עילות מרכזיות - פגם ברצון החופשי, כשל בייצוג ורצון כן בחשיפת האמת העובדתית"**; רשימה זו אינה סגורה. עם זאת אין די בהעלאת בקשה לחזרה מהודאה ללא ביסוס ראוי, שכן **"יש להתייחס להודאת נאשם בתוך כותלי בית המשפט ברצינות הראויה. הנאשם אינו בגדר 'סוחר בשוק' המשפט הפלילי. הוא אינו רשאי לשמור את כל הקלפים באמתחתו ואינו בן חורין לעבור מהודאה לכפירה בכל עת אשר יחפוץ"** (ע"פ 2005/20 פלוני נ' מדינת ישראל (11.08.2020)); וכן בעניין זה -

ע"פ 8778/18 פלוני נגד מדינת ישראל, 29.10.2019, בו צוין כי "רצוי עד מאד" שנאשם המבקש לחזור בו מהודאתו "יניח את התשתית העובדתית לבקשתו זו באמצעות תצהיר, שכן בהעדר תצהיר שבו הוא מתחייב לומר את האמת ושבו הוא קושר את עצמו לגירסה עובדתית קונקרטית ומחייבת, אמינותו תהא מוטלת בספק".

חשיבות רבה קיימת לעיתוי העלאת הבקשה לחזרה מהודאה המתבססת על רצון כן לחשוף את האמת העובדתית, שכן "כוחה של עילה זו תש במידה רבה לאחר מתן גזר הדין, שאז מתעורר החשש כי הטענה אינה אלא כסות למעין מהלך "טקטי": הודאה וחזרה ממנה לאחר קבלת התוצאה הסופית של ההליך...לפיכך רק בנסיבות נדירות יותר לנאשם לחזור בו מהודאתו לאחר מתן גזר הדין...." (מח 6966/20 פואז עבדה נ' מדינת ישראל-הוועדה המקומית לתכנון ובניה, (24.11.2020)).

מסירת גירסה לשירות המבחן שאינה עולה בקנה אחד עם הודאת הנאשם בין כותלי בית המשפט, אינה בבחינת חזיון נדיר. בעניין זה נאמר ב - ע"פ 9292/20 מוחמד מחאמיד נ' מדינת ישראל, (18.5.2021): "כי אין צריך לומר כי חזון נפרץ הוא במקומותינו שנאשמים מוסרים גרסה "מרוככת" או "קרובה" לאירועים בפני גורמים חיצוניים כדוגמת גורמי שירות המבחן. ברם, אין משמעות הדבר כי בכל מקרה כזה יש לאפשר חזרת נאשם מהודאתו (וראו: ע"פ 5864/10 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (7.2.2011))."

בעניין בשימוב, עולה חדש שהעברית בפיו היתה דלה, ונטען כי במעמד ההודאה הלקונית שמסר לא נכח מתורגמן, עלה פער ניכר בין הגירסה שנמסרה על ידו לשירות המבחן לבין עובדות כתב האישום בהן הודה. חרף העלאת הבקשה לחזרה מהודאה לאחר מתן גזר הדין בו הוטל על אותו מערער עונש מאסר, ו"לא בלי התלבטות", נקבע על ידי כב' השופט רובינשטיין (כתוארו אז), שכתב את חוות הדעת המרכזית, כי יש להתיר חזרה מהודאה, שכן, "לפערי הגירסאות וקשיי השפה מצטרפות בעניינו גם נסיבות "אובייקטיביות" המצדיקות, לדידנו, לאפשר למערער לחזור בו מהודאתו", היינו, ש"אין אינדיקציה לכך שבית המשפט וידא, כי המערער עצמו אכן יודע אל נכון במה הוא מודה", וכי לנוכח הנאמר בתסקיר היה על בית המשפט לברר את הסתירה ולדרוש מהנאשם הסבר לגביה. כב' השופט הנדל (כתוארו אז), ציין בחוות דעתו כי על בית המשפט לבחון "האם הנאשם אכן מודה. בדרך כלל, אין צורך בבחינת העניין מעבר לשלב ההודאה. ברם, היה אם צץ סימן שאלה... מתפקידו של בית המשפט לברר עם הנאשם או סנגורו האומנם ההודאה היא...ודוק. היה אם יתברר שהנאשם אינו מודה - אין זה אומר בהכרח שיש להתיר לו לחזור בו מהודאתו... כאן, עלו בבירור במהלך הדיון סימני שאלה באשר לעמדת הנאשם ביחס להודאתו בעובדות, ועל כן ניתן היה לברר זאת טרם מתן גזר הדין... אם נוסיף לכך את קשיי השפה עמם מתמודד המערער - שרק עוצמתם שנויה במחלוקת בין הצדדים - נסללת הדרך לקבלת הערעור".

אוסף כי במקרה אחר, שנדון בע"פ 5864/10 פלוני נ. מדינת ישראל (7.2.2011), מספר ימים לאחר שניתן פסק הדין בעניין בשימוב, ציינה השופטת נאור (כתוארה אז), לאחר שאימצה את עמדתו של כב' השופט הנדל בשימוב, כי כאשר קיים פער בין הגירסאות "מקובל עליי שהיה רצוי לערוך בירור גם עם המערער אישית והיה גם מקום לרשום את הדברים בפרוטוקול. אך, מכאן אין להסיק באופן אוטומטי כי יש לאפשר למערער לחזור בו מהודאתו. ההחלטה נתונה לשיקול דעתו של בית המשפט בהתאם לנסיבות המקרה הקונקרטי". (פסקה 11).

אכן, בפסק דין מאוחר יותר (ע"פ 3011/13 סעידה קאסם נ. מדינת ישראל, (5.2.2015)), נקבע על ידי כב' השופט רובינשטיין עצמו, כי אין לדרוש בהכרח הסברים לפשר מסירת גירסה שאינה עולה בקנה אחד עם ההודאה, אם ניתן לעמוד מהנסיבות כי אכן מדובר בהודאה תקפה: "אכן, ראוי כי בית המשפט המוצא כי בתסקיר שירות המבחן

עולה הכחשה לעבירה, אשר עומדת בניגוד להסדר הטיעון שעליו לאשר, להידרש לכך ולחקור ולדרוש... ואולם, לא בכל מקרה בו נמנע בית המשפט מעשות כן יגרום הדבר לביטול ההודיה. הדבר תלוי בנסיבות, ובהן במיוחד לוח הזמנים וההתרחשויות הקונקרטיות". (פסקה כד'). באותו ענין צוין כי "בטיעונים לעונש שלאחר התסקיר, לא עלתה כל טענה בענין ההודיה, באופן שלא יצר חשד וחשש בעיני בית המשפט. ואכן נראה כי זהו עיקר העיקרים; גם אם ראוי היה שבית המשפט ישאל את קאסם באשר לאמור בתסקיר, הדברים הברורים עד מאוד שיצאו מפיו ומפי סניגורו יכלו להניח את דעתו של בית המשפט באשר לתקפות ההודיה".

גם בענין אחר, שנדון ברע"פ 4233/12 לטיפה אבו מערוף נ. מדינת ישראל (7.6.2012), בו עלתה בקשה לבטל את הכרעת הדין ולאפשר חזרה מהודיה, נוכח טענה כי המדינה הפרה הסכמה הקשורה בביצוע צו הריסה, ציין כב' השופט רובינשטיין כי בנסיבות "לא הוכחו כל אילוץ וחוסר הבנה הנוגע לעובדות כתב האישום. נוכח משך הזמן הממושך מאז הגשת כתב האישום והכרעת הדין לא היה מקום לאפשר את החזרה מן ההודיה ובית המשפט מילא את המוטל עליו..." (פסקה יא).

לאחר בחינת עניינו של המערער, אין אני מוצא כל בסיס לטענה כי יש לאפשר לו לחזור בו מהודאתו.

בניגוד למתואר בענין **בשימוב** עליו נסמך ב"כ המערער, לא עלה, ולא נטען בפנינו, כי נפל פגם ברצונו החופשי של הנאשם במתן ההודאה.

המערער שהיה מיוצג על ידי סניגורית דוברת שפתו, וניתן לו ליווי של מתורגמן, לא התקשה לעקוב אחר ההליכים בבית משפט קמא, או להבין את הנאמר בהם עובר למסירת הודאתו ובעת מסירת ההודאה. מפרוטוקול הדיון בבית משפט קמא, עולה כי פורטו בפני המערער פרטי ההסדר שכלל תיקונו של כתב האישום, צוין כי לא קיימת הסכמה לענין העונש, ובית המשפט הבהיר למערער כי אינו כפוף להסדר. לאחר דברי ב"כ, אישר המערער כי הבין את ההסדר, וכי הוא מודה בעובדות כתב האישום המתוקן.

אוסף, כי מתקשה אני לקבל את טענת ב"כ המערער כי ההודאה לא נמסרה על ידי המערער, מפיו. פרוטוקול הדיון, שכלל לא הוגשה בקשה לתיקונו, מעיד אחרת, לא הוצגה על ידי ב"כ המערער כל תגובה מטעמה של עו"ד שכטמן, וכאמור, אין בפיו של ב"כ המערער טענות לדרך ייצוגו של המערער בידי באת כוחו, וממילא לא עולה טענה לכשל בייצוג.

לא ניתן להשתכנע בנוסף, כי ביסוד הבקשה לחזרה מההודאה עומד "רצונו הכן של הנאשם להביא לחשיפת האמת העובדתית".

גם אם היה רצוי, לכאורה, כי בית משפט קמא יציג למערער שאלה ישירה בענין הגירסה שמסר בתסקיר, הרי שלנוכח ההשתלשלות ומשכם של הדיונים בבית משפט קמא, מסתלק כל חשש כי המערער נסוג מהודאתו.

בין הודאת המערער בדיון בחודש יוני 2020 לבין שלב הטיעונים לעונש בחודש מרס 2022 חלפה תקופה ארוכה

ו"טעונה" למדי, שבמהלכה עזב המערער את ישראל לתקופה של למעלה משנה, בלא שפנה כלל לבית המשפט בבקשת דחייה, ותוך התעלמות מהליכי הדין הקבועים. חלוף הזמן ושינוי הנסיבות לא הניעו את המערער להגיש בקשה לחזרה מהודאה, והמערער לא שינה טעמו. נהפוך הוא. הדבקות בהודאה התחדדה כדבעי נוכח הבהרת באת כוחו של המערער בדיון ביום 2.3.2022 כי "אימתה" (או "עימתה") עם המערער את הנאמר בתסקיר. תגובת המערער כפי שפורטה על ידי ב"כ - **"הוא אמר שהוא מבין היום. חלפו 4 שנים, נמצא בזוגיות חדשה. אנו היום נמצאים במצב אחר..."** - מהווה הודאה ברורה ואף מידה מועטה של הכאה על חטא, ואכן לדברים אלה קיים ביטוי מפורש בהתבטאות ישירה של המערער בפני בית המשפט לפני מתן גזר הדין: **"אז בעת האירוע לפני 4 שנים אני פעלתי לא נכון. אני מודע לטעויות שלי. אני עם אישה חדשה ומתנהג כפי שראוי להתנהג במשפחה ללא מריבות. כמובן שאני מצטער על מה שקרה ולוקח אחריות על כל המעשים. אני הפקתי לקח"**.

ודוק. המערער לא טען בשום שלב בפני בית המשפט לחפותו כאשר פורטו בפניו בעת הטיעונים לעונש, אירועי העבירות, וגם משהוצגו תמונות פציעותיה של המתלוננת - לא טען כי אינו קשור במעשים. ב"כ המערער טענה אומנם כי אין וודאות כי התמונות משקפות את הפציעות "המקוריות", אולם בטיעוניה שלה אישרה כי מעשיו של המערער הסבו חבלות כמתואר בכתב האישום. ועוד; המערער לא ביקש לחזור בו מההודאה גם משהובהר לו מפורשות, כי עמדתה של המדינה היא להטיל מאסר בפועל, ואף צוין במפורש על ידי באת כוחו בדיון מיום 2.3.2022, כי **"אני רוצה להיות מוכנה לטיעונים לעונש. יש כאן סכנה כי הנאשם ייכנס לכלא"**. המערער לא טען לחפותו גם כאשר ביקשה ההגנה להטיל עליו מאסר בעבודות שירות.

נוכח המתואר, הטענה דהיום לחזרה מההודאה, לאחר שכבר ניתן גזר הדין והוטל עונש מאסר, ובשעה שהמערער חושש מהשלכות ענישתו נוכח פגיעה אפשרית בהסדרת מעמדו בישראל, כעולה מהמכתב שהוצג על ידו בערעור, אין בה יותר מאשר צעד טקטי, שנועד לסכל את תוצאות ההליך בבית משפט קמא; המערער לא הניח כל אדנים ממשיים לביסוס קיומן של עילות לחזרה מההודאה, ומשכך יש לדחותה.

לא ראיתי מקום להתערב גם בעונשו של המערער.

כידוע, עבירות של אלימות כנגד נשים בכלל, ואלה המתבצעות בתוך המשפחה, מהוות תופעה חמורה, נפסדת ומסוכנת שלא ניתן לנהוג בה בדרך סלחנית. עבירות אלה הוגדרו כ"מכת מדינה", בפסיקה רבת שנים (וראו: ע"פ 2037/92 **יצחק בן דוד נ' מדינת ישראל** (22.6.1992); וגם בחלוף השנים טרם עלה לשרש התופעה, וצוין כי **"קשה להלום כי בישראל של המאה העשרים ואחת, עדיין רווחת התופעה של אלימות במשפחה, ובמיוחד אלימות נגד בת זוג, משל הייתה רכוש וקניינו של הבעל... התופעה מעוררת שאט נפש וסלידה, והענישה בעבירות אלה צריכה לשקף את המימד המחמיר של עבירות אלימות במשפחה..."** (ע"פ 669/12 **עמיאל נ' מדינת ישראל** (19.4.2012)).

(וכן ראו בעניין זה: עפ 4398/20 **פלוני נ' מדינת ישראל** (28.10.20); רע"פ 6577/09 **צמח נ' מדינת ישראל** (20.8.2009); רע"פ 1884/19 **פלוני נ' מ"י** (14/3/19)).

הפסיקה משופעת מקרים ממקרים שונים שדנו בעבירות אלה, ואף מתחמי העונש הנקבעים אינם אחידים: **"קשת הענישה בעבירות אלימות בתוך המשפחה מגוונת והיא תלויה מטבע הדברים בנסיבות ביצוע העבירה ובנסיבותיו של הנאשם, לרבות שאלת הרצידיביזם..."** (ע"פ 6873/13 אגרונוב נ' מדינת ישראל, 25.2.2014).

הטענה כנגד מתחם העונש שקבע בית משפט קמא מתבססת על שלושה פסקי דין שהוצגו על ידי ב"כ המערער, שניים מהם שניתנו בבית משפט השלום ואחד בבית המשפט המחוזי, שבהם הוטלו עונשים בדרך של עבודות שירות, או מאסר בפועל לתקופה קצרה יותר מזה שהוטל על המערער. מנגד, מוטלים עונשי מאסר לריצוי בפועל אף במקרי אלימות שלא הסבו חבלות ברף חומרה גבוה (השוו: רע"פ 1536/20 פלוני נ. מדינת ישראל (1.3.20); רע"פ 2750/22 אורי ליולקו נ. מדינת ישראל, (9.5.22); עפ"ג (מרכז) 8173-01-22 אבו מחסן נ. מדינת ישראל, (4.7.22); עפ"ג (חי') 24759-06-18 מדינת ישראל נ. דראושה (5.8.18)).

בית משפט קמא עמד על החומרה והכיעור במעשיו של המערער, והדגיש בצדק את מרכיבי הביזוי וההשפלה הנלווים לאלימות. מעבר לפגיעות הפיזיות הישירות שהסב למתלוננת, הרי שבכיוון סיגריה על צווארה, ובתחיבת ראשה לתוך קיא הכלב, יש כדי לצלק הנפש. מדובר בשני אירועים שונים, שבאחד מהם הוסיף המערער ואיים על המתלוננת כי יהרגה.

אכן, חומרת העבירות אין בהן **"כדי 'להוציא' את נסיבותיו האישיות של הנאשם הקונקרטי מן המשוואה ואולם דורש הדבר מתן משנה תוקף לאותם אינטרסים של גמול ושל הרתעה, הן של העבריין עצמו והן של עבריינים בכוח"** (רע"פ 6577/09 צמח נ' מדינת ישראל (20.8.2009)); אם נדמה היה כי המערער מגלה ניצני חרטה בדבריו בבית משפט קמא, הרי שלמעשה אין הוא מגלה כל קבלת אחריות, שכן אף במסגרת ערעורו נטען על ידי ב"כ המערער כי המתלוננת השמיעה דברי עלילה. כאמור אין להתעלם מהטענה הנוגעת לחזרה מהודאה, שכולה, כך עולה, נטועה ברצונו של המערער להסדיר מעמדו בישראל, ולהחזיר גלגל הדיונים לאחור.

אין אני רואה מקום לקבל את בקשת ההגנה, ולהורות על קבלת תסקיר נוסף, משלא נשקפים סיכויי שיתוף פעולה עם שירות המבחן נוכח הטענות בערעור, ומשנסיבות האישיות הוצגו על ידי המערער. אין להתעלם גם מהתנהלות המערער בבית משפט קמא, שגרמה להתארכות ההליך בבית משפט קמא הרבה מעבר לנדרש, בעקבות אי הדיווח לבית המשפט ולמשיבה על כוונת המערער לעזוב את ישראל, בלא שקדמו לכך בקשה או דיון.

העונש שהוטל על המערער אינו קל, אולם אין למצוא בגזר דינו המנומק של בית משפט קמא כל סטיה לא מידתית לחומרה, נוכח מעשי העבירה, הישנותם, ואי קבלת אחריות של ממש, זאת גם משנשקל היעדר עבר פלילי. הטענה, שאין בה וודאות, כי הסדרת מעמדו של המערער בישראל תיפגע עקב עונש מאסר שיוטל, ואולי בעקבות כך, גם יחסיו עם בת זוגו, אין בה עילה להקלת העונש וסטיה מהמתחם, נוכח שיקולי הענישה הכלליים בסוג עבירות חמור זה, ובהינתן נסיבות ביצוע העבירות.

בנסיבות אלה אציע לחבריי, לדחות את הערעור.

יורם צלקובניק, שופט עמית

השופטת מרשק-מרום, אב"ד:

אני מסכימה לכל הנאמר בפסק-דינו המפורט של השופט צלקובניק.

דנה מרשק-מרום, שופטת

השופט דרויאן-גמליאל :

מסכים עם דברי חברי בחוות-דעתו היסודית.

עידו דרויאן-גמליאל, שופט

סוף דבר: הערעור נדחה על כל חלקיו.

המערער יתייצב למאסרו בבימ"ר הדרים ביום 2.11.22 עד השעה 10:00, או על פי החלטת שב"ס,

עמוד 12

כשרשות תעודת זהות או דרכון, גזר-הדין של בית-המשפט קמא ופסק-דין זה.

על המערער לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם: מרים חייאב רכזת מיון מוקדם -
074-7831077 (במקום 08-9787377 בעבר), מירב אבוחצירה רשמת מאסרים נדחים - 074-7831078
(במקום 08-9787336 בעבר), וכן להתעדכן באתר האינטרנט של שב"ס, ברשימת הציוד הראשוני שניתן
להביא בעת ההתייצבות.

התנאים שנקבעו לעיכוב ביצוע עונש המאסר יעמדו בתוקפם עד להתייצבות המערער לנשיאת עונשו.

ניתן היום, ט"ז אלול תשפ"ב, 12 ספטמבר 2022, במעמד המערער וב"כ הצדדים.

עידו דרויאן-גמליאל, שופט

יורם צלקובניק, שופט עמית

דנה מרשק מרום, שופטת